

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح ماده (۱۰۶) آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی»^۱

مقدمه

موضوع طرح حاضر «اصلاح ماده (۱۰۶) قانون آیین‌نامه داخلی» بیان شده است که با تغییرات صورت گرفته در آیین‌نامه داخلی، در حال حاضر شماره ماده مذکور به ماده (۱۰۹) تغییر یافته است. به موجب این ماده «در هر جلسه رسمی بجز جلسات بررسی لوایح برنامه توسعه، بودجه سالیانه و استیضاح یا رأی اعتماد به وزیران، سه نفر از نمایندگان می‌توانند به نوبت و طبق فهرستی که از قبل به قید قرعه توسط هیئت‌رئیس تنظیم شده است، حداکثر به مدت هفت دقیقه نطق نمایند. همچنین دو نفر از نمایندگانی که در آن جلسه نوبت نطق نداشته باشند به جهت مسائل ضروری می‌توانند یک ساعت قبل از شروع جلسه در لوح مخصوص یا دستگاه الکترونیکی ثبت‌نام کرده و حداکثر به مدت پنج دقیقه نطق نمایند. در صورتی که بیش از دو نفر از نمایندگان متقاضی این نطق باشند، هیئت‌رئیس به قید قرعه به دو نفر وقت خواهد داد. هیچ‌یک از نمایندگان نمی‌توانند در مدت دومه بیش از یکبار نطق پنج دقیقه‌ای نمایند.

نماینده حق واگذاری تمام وقت خود را به نماینده دیگر دارد».

بنابراین به موجب ماده (۱۰۹) فعلی تعیین انجام نطق و زمان آن به هیئت‌رئیس محول شده است. به موجب طرح ارائه شده در صدر ماده (۱۰۹) پس از کلمه «در» کلمه «ابتدای» اضافه خواهد شد. نتیجه تصویب طرح این خواهد بود که نطق نمایندگان الزاماً در ابتدای جلسات انجام شود.

بررسی طرح

لازم به ذکر است که به موجب ماده (۱۰۶) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس پیش از اصلاحات سال ۱۳۸۷ زمان نطق نمایندگان قبل از دستور بود که به موجب اصلاحیه سال ۱۳۸۷ قبل از دستور بودن نطق نمایندگان حذف شد. دلیل ارائه طرح، تقویت جایگاه و اهمیت نطق‌های نمایندگان است و طراحان بر این اعتقادند که انجام نطق‌های نمایندگان پیش از دستور و پیش از شروع جلسات مجلس تأثیرگذاری بیشتری خواهد داشت. کمیسیون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی با دلایلی اقدام به رد طرح نمود که عبارتند از:

۱. عدم رسمیت یافتن جلسات به دلیل تأخیر نمایندگان در حضور،

۲. تأثیر موضوع نطق بر فضای جلسه،

۳. رویه جاری در سایر کشورها نیز همین روند فعلی است.

باید توجه داشت که انجام نطق نمایندگان پیش از شروع دستور جلسات موجب تأخیر در ورود به دستور جلسات خواهد شد و همچنین تحت تأثیر موضوع نطق قرار گرفتن کل فضای جلسه موجبات اخلاف در تداوم روند جلسه را فراهم خواهد آورد. البته توجه به این نکته نیز ضروری است که در ماده فعلی هیچ معنی برای انجام نطق‌ها پیش از شروع دستور در موارد ضرورت وجود ندارد.

با توجه به مطالب فوق نظر کمیسیون مبنی بر رد طرح پیشنهادی قابل پذیرش بوده و تصویب طرح توصیه نمی‌شود.

نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه الزام انجام نطق نمایندگان در ابتدای جلسات مجلس به دلیل اینکه موجب تأخیر در ورود مجلس به بررسی دستورهای اعلام شده و همچنین تأثیرگذاری بر فضای جلسه و اخلاف در بررسی دستورات اعلام شده خواهد شد مطابق نظر کمیسیون محترم تصویب طرح توصیه نمی‌شود.

۱. ماده (۱۰۶) آیین‌نامه داخلی مجلس پس از اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس و تصویب آن در تاریخ ۱۳۸۷/۹/۲۶ به ماده (۱۰۹) تغییر یافته است.